

Datan avaaminen Helsingin kaupungissa

HRI – Datan avaamisen perusteet (avoin data)

Ville Jussila
Kiinteistöinsinööri

Helsinki

Sisältö

- Kaupunkimittauspalvelut
- Avoimen datan määritelmä
- Tieto avoimeksi dataksi
- Valitse avattava data
- Oikeudet kunnossa?
- Riskit
- Kuvaa aineisto
- Julkaise
- Tiedota
- Lisäksi Helsingin kaupungissa
- Metatiedot
- Kysymyksiä?

Kaupunkimittauspalvelut

- Kaupunkiympäristön toimiala
 - Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
 - Kaupunkimittauspalvelut
 - Kartat ja paikkatiedot
- Kaupunkimittauspalvelut huolehtivat kaupungin **kiinteistönmuodostamis- ja rekisteröintitehtävistä, osoitepäätöksistä, mittauspalveluista sekä paikkatieto- ja kartastotehtävistä**. Kaupunkimittauspalvelut tuottavat kaupungin keskeisimmät kartta- ja paikkatietoaineistot sekä tukevat näihin pohjautuvien verkkopalvelujen tuottamista
- Kaupunkimittauspalvelut hoitavat avoimen kartta- ja paikkatietoaineiston jakelun ja tukee muita aineistoja tuottavia yksiköitä julkaisuissa (esim. asema- ja yleiskaavoitus, ympäristöpalvelut)

Avoimen datan määritelmä

"Avoin" = Tiedossa on avoimen hyödyntämisen mahdollistava käyttö lupa eli lisenssi.

"Data" = Koneluettavaa tietoa. Esimerkiksi taulukkoja, tekstiä, kuvia, karttoja, videoita, äänitiedostoja yms.

Dataa voidaan julkaista, mikäli se ei sisällä yksityisyydensuojan piiriin kuuluvaa henkilötietoa tai muusta syystä arkaluonteista tai salassapidettävää aineistoa kuten liikesalaisuuksia tai kansalliseen turvallisuuteen liittyviä aineistoja.

Kun data julkaistaan uudelleenkäytön sallivalla lisenssillä maksutta ja koneluettavassa muodossa, voidaan puhua avoimesta datasta. Kaikki julkaistavissa oleva data voidaan avata, mutta kaikki verkon kautta julkaistu aineisto ei välttämättä täytä avoimen datan kriteerejä. (Lähde: Avoindata.fi; DVV; <https://www.avoindata.fi/fi/opas/mita-on-avoin-data>)

Tieto avoimeksi dataksi

- Julkishallinnossa tuotetaan paljon dataa
 - [Julkisuuslaki](#) -> data on lähtökohtaisesti avointa
- Tieto on varastoitu suljettuihin tietojärjestelmiin
 - Miten saadaan se hyödyttämään muita? -> Avaamalla se muille
- Julkishallinnon tuottama avoin data hyödyttää muita
 - **Läpinäkyvyys ja demokratia** (kansalaisaktiivisuus, yhteiskuntatutkimus, journalismi ja hallinnon läpinäkyvyys.)
 - **Markkinat ja innovaatiotoiminta** (hyödyttää yrityksiä, uusi näkökanta dataan luo ideoita)
 - **Hallinnon sisäinen tehokkuus** (yhdenmukaiset toimintatavat, tehokkuus, laadunparannus)

Valitse avattava data

- Saatko paljon tietopyyntöjä aineistostasi?
 - Tiedon avoimuus vähentää ja helpottaa työtä
 - Aikaisemmin jaoimme Kantakarttaa rajapintapalvelun kautta tunnistetuille asiakkaille -> paljon työtä ja tunnusten hallintaa
- Datat sisältö
 - Soveltuuko avoimeksi dataksi
 - Avoimuus ja palaute korjaavat dataa
- Data avoimessa formaatissa
 - CSV, XML, XLS, rajapinta
 - pdf ja html ei sovellu
- Datat julkaisusykli
 - Kuinka usein tietoa tuotetaan

Oikeudet kunnossa?

- Hyödyntäjä tarvitsee lailliset ja selvät oikeudet
- Laajat oikeudet kannustavat
- Henkilötiedot eivät ole julkista
 - Mikä on henkilötietoa?
- Tekijänoikeuksien rajoitus
 - Ilmakuvaus, mitä sovittu hankintadokumenteissa
- Yksityisyyden suoja ja yleinen turvallisuus
 - Rakennusten sisäänkäynnit
- Lait ja asetukset asettavat omat rajoituksensa
 - Kiinteistötietojen julkisuus
- Tulee määritellä käyttö lupa eli lisenssi
 - Julkisen hallinnon suositus ([JHS 189](#))
 - [Creative Commons Nimeä 4.0](#)

Riskit

- Riskianalyysi
 - Miksi?
 - Mitä voi tapahtua?
- Yhdistettävyys
 - Kaavayksikkötietojen luovuttaminen isona massana
 - Karkean tason kaavamerkinnot, tiettyjen väestöryhmien suojele

Kuvaa aineisto

- Tarkka kuvaus aineistosta omaan [Paikkatietohakemistoon](#)
 - Sisältö
 - Miten tuotettu
 - Mitä pitää huomioida ja tietää
 - Yhteystiedot
 - Päivitystiheys
 - ...

Julkaise

- Nimeäminen tarpeeksi informatiivisella tavalla
 - Ei tarvetta muutoksille jälkeenpäin
- Julkaisukanavat
 - KAMI:n avoimen datan rajapintapalvelut (OGC WFS, WMS/WMTS)
 - Tiedostojakelu
 - Lisätietoja <https://kartta.hel.fi/avoindata>

Tiedota

- Kenelle ja missä
 - Datan avaaja tiedottaa omissa kanavissaan
 - Kami lisäksi FB, Twitter sekä omat spostilistat
- Muutokset ja päivitykset datassa
- Palaute avauksesta
 - Kerää ja keskustele

Lisäksi Helsingin kaupungissa

- Paikkatietoaineistoissa aineiston omistaja ja julkaisija on eri taho
- Avoimen datan julkaisulupa
 - Kerätään omaan arkistoon
 - Datan avaajat ymmärtävät mitä ovat tekemässä
 - Millä ehdoilla heidän aineistoaan avataan
- Ensimmäinen avoin paikkatietodata Helsingin piirijako vuonna 2011
- Viimeisin #84 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan Esiopetusalueet

Helsingin avoimet paikkatiedot

- 001_Helsingin_postinumeroalueet
- 002_Helsingin_piirijako
- 003_Paakaupunkiseudun_osoiteluettelo
- 004_Helsingin_opaskartta_rasteri
- 005_Helsingin_liikennevaylat
- 006_Helsingin_3D_rakennukset_LOD1
- 007_Helsingin_kaupunginosat
- 008_Seutukartta
- 009_Pintamalli
- 010_Opetusvirasto
- 011_PKS_äänestysaluejako
- 012_PKS_Opaskartta_rasteri
- 013_Helsingin_ajantasa-asemakaava
- 014_PKS_Ortokuva_2013
- 015_PKS_Ortokuva_2015
- 016_Historialliset_opaskartat
- 017_Rakennusote_Decumanus_projekti
- 018_Helsingin_rakennukset
- 019_Helsingin_yleiskartat
- 020_PKS_yleiskartat
- 021_Helsingin_ortokuva_2014
- 022_Helsingin_Kantakartan_maastotiedot
- 023_Helsingin_asemakaavahakemisto
- 024_Raide-Jokeri
- 025_Talvipyöräilyn_reitit
- 026_Laserpisteet
- 027_Kuvakartta
- 028_Kiinteistökartta
- 029_Kantakartta
- 030_Osayleiskaavahakemistokartta
- 031_Helsingin_maastomallit
- 032_Helsingin_ortokuva_2016
- 033_Helsingin_kiinteistöt_alueina
- 034_Helsingin_rakennuskiellot_alueina
- 035_Helsingin_määräalat_alueina
- 036_KYMP_PALU_YMPA_Meluselvitys
- 037_KYMP_MAKA_Yleiskaavat_ja_osayleiskaavat
- 038_Ilmakekuva_2017_HSY
- 039_Ilmakekuva_2017_3D_kaupunkimalli
- 040_KYMP_PALU_YMPA_Meluselvitys_2007_2012
- 041_Kanslia_Talousarvioesitys_2018_Helsingin_kaupungin_rakennuskohteet
- 042_KYMP_RYA_ROA_Yleisten_alueiden_rekisteri
- 043_KYMP_MAKA_ASKA_Helsingin_nimistö
- 044_Helsingin_ortokuva_2018
- 045_Karttalehtijako
- 046_KYMP_MAKA_Helsingin_asemakaavat
- 047_KYMP_MAKA_Helsingin_yleiskaava_2016
- 048_KYMP_MAKA_Asukaspsykointivähyhykkeit
- 049_KYMP_MAKA_Matkailuliikenne
- 050_KYMP_RYA_Urakkarajat
- 051_KYMP_MAKA_Kaupunkitilaohjeet
- 052_KYMP_MAKA_Arvoympäristöt
- 053_Opaskartta_vektori
- 054_KYMP_PALU_Allu_Winkki
- 055_KYMP_MAKA_Pysäköinnin_maksuvyohykkeit
- 056_KYMP_MAKA_Turvalliset_rakentamiskorkeudet
- 057_KYMP_MAKA_Suurin_arvioitu_merkitseva_aallonkorkeus
- 058_PKS_karttasarja
- 060_Toimipisterekisteri
- 061_KYMP_MAKA_Puurekisteri
- 062_KYMP_MAKA_Osavalumaalueet_ja_purkupisteet
- 063_KYMP_MAKA_Esteettömyysreitit
- 064_KYMP_MAKA_Historialliset_asemakaavat
- 065_KYMP_MAKA_Maisemakulttuuriaineisto
- 066_Keskusta_ortokuva_2019
- 067_KYMP_MAKA_Asemakaavalla_suojellut_rakennukset_ja_alueet
- 068_Kiintopisteet
- 069_070_Kaavayksiköt_korttelialueet
- 071_Maka_rantareittikysely_2019
- 072_HSY_Ortokuva_2019
- 073_Yleiskaava_ruutu100m
- 074_Yleiskaava_liikenneverkko
- 075_Vinovalvarjoste
- 076_Maa_ja_Vesialueet
- 077_LTI
- 078_Pysäköintipaikat
- 079_KYMP_MAKA_Osayleiskaavat
- 080_KYMP_MAKA_Maalinnitukset
- 081_Ortokuvat_kaikki
- 082_RYA_liikennemaarat
- 083_RYA_Liikennevalot
- 084_KASKO_esiopetusalueet

Kiitos!

ville.jussila@hel.fi

paikkatieto@hel.fi

kaupunkimittaus@hel.fi

Helsinki